AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 235 CLEVELAND, O., TUESDAY MORNING, OCTOBER 6TH, 1931 LETO XXXIII—VOL. XXXIII

Zanimive vesti iz življenja rojakov širom naselbin Amerike

Žalostna vest se poroča iz Johnstowna, Penna. Pri delu v jami je bil ubit Anton Škerl, star 48 let, doma iz Begunj pri Cerknici. V Johnstownu se je nahajal 9 let. Zapušča ženo in štiri sinove.

Samostojno podporno društvo sv. Ane bo v kratkem obhajalo 25 letnico svojega obstanka v New Yorku. V ta namen priredi veliko veselico 18. oktobra v cerkveni dvorani.

Blizu Port Washington, Wisconsin, so dobili v Michigan jezeru truplo, o katerem so pozneje ugotovili, da je to truplo rojaka John Kastelica, ki je doma nekje iz Dolenjskega. Dolga leta se je nahajal v Port Washington. Star je bil 60 let. Ranjkega so pokopali na mestne stroške.

Dom rojaka John Pleshe, v Eveleth, Minnesota, je pred kratkim deloma pogorel. Škoda znaša $1,100. Ob času istega požarja je bil tudi močno poškodovan dom rojaka Louis Zidarja, ki ima $700.00 škode.

Za $20.00 je osleparil v Cantonu, Ohio, neki lopov rojaka Louis Lavsa. Obljubil mu je delo v nekem hotelu in zahteval, da mu da $20.00 za unijsko karto. Rojak je dal denar, toda na delo še danes čaka, dočim je lopov zginil.

V nekem mestu republke Uruguay, Južna Amerika, je vlada postavila novo šolo, kateri je dala ime "Jugoslovanska šola." Poleg tega je upeljala v tej šoli poleg drugih predmetov tudi slovenščino kot obligatni predmet. Ne samo otroci slovenskih staršev, pač pa tudi domačini se učijo slovenščine, in uspeh je bil tolikšen, da so v par mesecih v Uruguayu rojeni otroci že lahko zapeli "Gor čez jezero."

O pokojnem Joseph Pishlerju, glavnem tajniku J. S. K. Jednote, se še poroča, da je bil star 41 let, in da je bil doma iz Medvedjega brda pri Logatcu.

Rojaka Joseph Mavste in Jakob Janežich, ki bivata blizu Ely, Minn., kjer ima Janežich farmo, sta te dni ubila težkega medveda. Mrcina je hodila ponoči k Janežichu v vas, in mu je razmesarila 200 funtov težko svinjo. Rojaka sta čakala medveda ponoči na vrhu hleva in ga ubila z dvema streloma, ko je zopet prišel po pečenko. Za streljanje sta morala dobiti dovoljenje, ker je letos v Minnesoti prepovedano streljati medvede.

Listnica uredništva

A. T. Poštnina za Kanado za pakete znaša 14 centov od funta. Poleg naslova morate izpolniti poseben listek, na katerem navedete vsebino pošiljatve in vrednost. — J. K. Ako nimate prvega papirja ne morete dobiti potnega lista za potovanje. Prvi papir velja $5.00 in dve fotografiji morate priložiti prošnji. Prošnje lahko spišemo v našem uradu, toda samo v sobotah popoldne.

Truplo najdeno

Na progi New York Central železnice so dobili te dni truplo, v katerem so spoznali rojaka John Rozmana, 55 let starega, ki je stanoval na 16014 Saranac Rd. Policija trdi, da se je mož sam ustrelil. Odšel je popoldne z doma, rekoč, da gre proti "dumpi." Vzel je tudi revolver s seboj, češ, da se boji roparjev. Dan pozneje so ga našli mrtvega.

Rusija svari, da bo Amerika zgubila rusko trgovino radi denarnih kreditov

Moskva, 5. oktobra. Boljševiški časopis "Izvestja" povdarja, da ker se vlada Zedinjenih držav brani raztegniti kredite Rusiji in ker je prepovedala uvoz ruskega blaga v Zedinjene države, da bo Amerika radi tega popolnoma zgubila rusko trgovino. Časopis je to priobčil v posebnem članku, ki nosi naslov: "Potrebno svarilo." V članku se povdarja, da je trgovina med Rusijo in Zedinjenimi državami že skoro popolnoma prenehala. Mnogo naročil, ki je bilo že oddanih v Ameriki, se je preklicalo, in so naročila dobila evropske države. Rusija dolži ameriške uradne kroge, da skušajo upeljati umetno kreditno blokado napram Rusiji. Vse to izvira iz dejstva, ker ameriška vlada noče priznati obstoječe ruske vlade. Obenem se pa poroča iz Rige, da je Rusija proglasila moratorij na vse svoje dolgove. Medtem pa Rusija gradi nove tovarne, da zadosti svojim velikim industrijskim potrebam.

Zvezni senator Morrow, tast Lindbergha, umrl

Englewood, New Jersey, 5. oktobra. Tu je umrl senator Dwight W. Morrow, star 58 let, na vrhuncu svoje kariere kot diplomat in finančnik. Senator je umrl tekom spanja. Ko ga je zjutraj sluga zaman budil, so poslali po zdravnika. Morrow je živel še dve uri potem, toda se ni zavedal. Smrt je prišla nenadoma. Še večer prej je imel v New Yorku velik govor brezposelnim. Poslušalo ga je 1,200 ljudi. Kot znano je bil Morrow prej član Morganove finančne skupine, pozneje je bil ameriški poslanik v Mexico City, a lansko leto izvoljen senatorjem na listi mokrašev. Morrow je bil tast Col. Lindbergha.

Hrvatski radio koncert

Radio koncert Hrvatskega radio kluba preteklo nedeljo je bil zopet izvrsten. Zlasti je ugajal našim ljudem nastop mladih gospodičen Grozdanič in Vrček, ki sta pod vodstvom Rozmana izborno zapeli nekaj domačih. Če bi bila zraven še ena harmonika, bi se še toliko bolje glasilo. Prihodnjo nedeljo pa nastopijo pri radio programu znameniti orkester dr. William J. Lauscheta in priljubljeni pevki Josephine Lausche-Welf in Miss Mary Udovich. O programu še poročamo.

Smrt mladega Slovenca

Kot že poročano, je bil ubit v avto dirkah Anton Ponikvar, poznan kot Tony Lackhart, star 23 let. Bil je član društva sv. Jožefa št. 146 KSKJ, ter društva sv. Imena. Poleg staršev zapušča 3 sestre, Mary, Frances in Sister Lorenz od reda sv. Benedikta, dva brata, Franka in Louis, enega strica in dve teti. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj iz hiše žalosti na 3769 E. 93rd St. pod vodstvom Louis L. Ferfolia. Prizadeti družini naše iskreno sožalje!

Nov stroj

The White Co. v Clevelandu naznanja, da je postavila na trg nov avto stroj, ki je zlasti praktičen za pogon busov.

Pozdravi iz New Yorka

Na obisk v New York se je podala Mrs. Genovefa Supan, in prijazno pozdravlja prijatelje v Clevelandu.

Samo ta teden je čas za volivno registracijo

Ta teden je velike važnosti za vse one, ki so ameriški državljani, pa niso registrirani kot volivci. Kot znano je državna postavodaja lansko leto naredila novo postavo, glasom katere se je treba državljanom samo enkrat registrirati za vselej, dočim so se morali prej vsako leto. Torej, ako ste lansko leto registrirali in se odtedaj niste preselili, se vam ni treba letos registrirati.

Je pa vsako leto tisoče takih, ki se morajo registrirati, ako hočejo voliti. To so oni, ki se lansko leto niso registrirali. Nadalje oni, ki so se naselili iz drugih mest. Potem oni, ki so postali polnoletni od lanskega leta in končno oni, ki so od lanskega leta postali ameriški državljani. Samo med Slovenci in Hrvati v Clevelandu je najmanj 500 takih, ki so postali državljani od lanskega septembra in niso še registrirali. Pazite torej, kako se registrirate!

Ako se niste registrirali lansko leto, se morate letos registrirati pred 13. oktobrom, če hočete voliti 3. novembra. 11. oktobra je nedelja, 12. oktobra je praznik, torej ta dva dneva odpadeta. Uradni registracijski dnevi so torej četrtek, petek in sobota, 8. 9. in 10. oktobra.

Toda za registracijo ne bodo odprte vse volivne koče v Cuyahoga okraju, ker bi to povzročilo preveč stroškov, pač pa samo 30 volivnih prostorov bo v celem okraju odprtih. Ti prostori bodo odprti vsak dan ob omenjenih dnevih od 1. ure popoldne do 9. ure zvečer. Kdor pa neče čakati, da se volivne koče odpro, se pa tudi lahko registrira vsak dan v uradu volivnega odbora, v City Hall, med 8:30 zjutraj in 4:30 popoldne. Prinesite s seboj svoj državljanski papir.

Jako važno za one, ki ste se preselili od leta 1930, oziroma, ko ste se zadnjič registrirali. Vsi taki morajo osebno naznaniti to dejstvo volivnem odboru v City Hall, med 8:30 zjutraj in 4:30 popoldne. Ako pa ne morete tega storiti osebno, se lahko poslužite posebnih dopisnic, *katere dobite v uradu "Ameriške Domovine."* To karto je treba izpolniti in poslati po pošti. Oglasite se v našem uradu, pa si prihranite vsako drugo sitnost.

Kateri so volivni prostori, ki bodo odprti dne 8. 9. in 10. oktobra za registracijo? Za rojake na zapadni strani mesta pridejo v poštev koča na West Blvd. in Madison Ave. Nadalje koča na W. 65th St. in Clinton Ave. Koča na vogalu Fulton Ave. in Erin St. Za volivce v 10. in 31. ardi pride v poštev koča na Superior Ave. in 18. cesta. Za prebivalce 21. in *23. varde* je volivna koča na vogalu Myron Ave. in E. 74th St. Samo ta volivna koča je za vso 23. vardo. Za 26. in 27. vardo je volivna koča na vogalu 126. ceste in Shaw Ave. Za 30. vardo, v Newburghu, je koča na 12807 Union Ave. *Za 32. vardo, v Collinwoodu,* je volivna koča na vogalu Lucknow Ave. in E. 156th St. In za rojake v West Parku je volivna koča na vogalu E. 136th St. in Lorain Ave. Za rojake v Bedford, Maple Heights, je volivna koča na vogalu Broadway in Lafayette, Maple Heights.

Ako ne dobite svoje koče v tem seznamu, vprašajte pri nas. Pomnite, da se registrirajo le oni, ki se lansko leto niso in ki so odtedaj postali državljani. Za vse one, ako so se lansko leto registrirali, ni treba letos registracije.

Da je registracija potrebna, sprevidite iz tega, da kdor ni registriran, ne more voliti, torej vaše državljanstvo ni nič vredno. Pomnite, da imamo naše slovenske kandidate za mestno zbornice, da imamo kandidata za mestnega sodnika Slovenca, in da pride na vrsto število vprašanj, ki so skrajno važna za nas vse, zlasti v teh težkih časih. Dolžnost našega časopisa bo vam vsem natančno in pošteno razložiti.

Suhači bodo nabrali en milijon desetic

Washington, 5. oktobra. Združene suhaške organizacije nameravajo na poseben način nabrati po Ameriki en milijon desetic, kar bi zneslo skupaj $100,000. In ves ta denar nameravajo nabrati v enem-samem dnevu. Dan 30. novembra je bil odločen za nabiranje po vseh Zedinjenih državah. Suhači pravijo, da so trije milijonarji pred kratkim dali $100,000 za odpravo prohibicije, in na to nameravajo suhači odgovoriti s tem, da naberejo v enem dnevu $100,000 v prispevkih po 10 centov. Zastopniki 40 suhaških organizacij so se včeraj zbrali v New Yorku in sklenili začeti s propagando.

Politični kolektorji tožijo o slabih časih

Washington, 5. oktobra. Politični kolektorji dobro poznajo današnjo depresijo in slabe čase. Kolekte so skrajno slabe, da, skoro ničeve. V krogih kjer so prej dobili po $1,000 ali $10,000, se prispeva po $50 ali po $100, in v največ krajih pa ni nobenega cvenka. In vendar brez denarja je težko voditi politične kampanje. Po zapadnih državah farmarji niti denarja nimajo, in plačujejo svoje politične prispevke z žitom. Dočim so velike korporacije za Hardingovo izvolitev potrošile $16,000,000 v letu 1920, da je bil izvoljen Harding, ki je bil orodje velekapitala, se je dobilo še v letu 1928 nad štiri miljone za predsedniško kampanjo. Letos in v prihodnjem letu pa so politične stranke lahko vesele, ako dobijo $1,000,000.

Mrs. Neff umrla

Mrs. Margaret Neff, 18430 Nottingham Rd., se je ponesrečila na vožnji iz Clevelanda v Florido. Bila je ubita v avto nesreči. Mrs. Neff je bila tudi mnogim Slovencem, zlasti v Nottinghamu poznana.

Komunisti povzročili velike nemire v zbornici

Ko se je včeraj ob pol sedmi uri zvečer sešla mestna zbornica k rednemu zasedanju so pričeli prihajati komunisti v dvorano zbornice. Zasedli so vse klopi. Najmanj 600 komunistov je bilo v dvorani, dočim je stotine drugih čakalo zunaj. Ko je župan Marshall odprl sejo, je vstal neki komunist in začel govoriti. Župan Marshall je tolkel s kladivom. Komunist je govoril naprej, dokler ga nista dva policista vrgla iz dvorane. Pri tem so se drugi navalili na policiste, zlasti pa ženske, ki so praskale in pihale okoli sebe kot divje. Zlasti je bilo mnogo zamorcev med njimi. Enega za drugim so metali policisti komuniste iz dvorane. Vzelo je eno uro, predno je nastal mir, in da so komunisti odšli.

Mož, ki je utonil v ogromnem sodu vina

San Mateo, California, 5. oktobra. John Favalesa, 53 let star, je padel v sod vina, ki je imel 1000 galon vina. Mož je v vinu utonil.

Mr. in Mrs. Birk v domovino

Jutri, v sredo ob 7:14 se odpeljeta iz Clevelanda, na East Cleveland postaji, v naselbini in v okolici dobro poznana Joseph Birk in soproga Sophie Birk, proti New Yorku, kjer se v četrtek vkrcata na veliki brzoparnik Bremen, ki ju odpelje proti stari domovini. Ni dvoma, da bo marsikak njun prijatelj, ki se doslej ni imel prilike posloviti, poslovil na postaji ter jima želel srečno potovanje. Potujeta s posredovanjem slovenske potniške tvrdke John L. Mihelich Co. Želimo njima prav srečno in udobno potovanje!

* Nemški kancler Bruening ne pride v Ameriko, kot se je poročalo.

Ameriška zrakoplovca dobita $25,000 nagrade

Wenatchee, Washington, 5. oktobra. Eden največjih in najbolj nevarnih zrakoplovnih poletov v zgodovini se je končal danes, ko sta dospela sem Clyde Pangborn in Hugh Herndon, ameriška zrakoplovca. V nedeljo zjutraj sta zapustila Tokio, Japonsko, in po 41 urah preletela preko Pacifičnega oceana, razdaljo 4,915 milj. Eden izmed prvih, ki je sprejel oba zrakoplovca je bil R. Kimura, zastopnik japonskih časopisov, ki je držal v roki ček za $25,000, kateri denar je izročil obema ameriškimi zrakoplovcema, kot darilo japonskega časopisja za drzni polet.

$800 zginilo na policiji

Pretekli petek zvečer je prinesel Wm. Moore, načelnik John Hay višje šole $800 na policijsko postajo 11. precinkta, da mu shranijo, kar je dobil v šoli od učencev. Ko je Moore prišel v ponedeljek zjutraj po denar, je slednji zginil iz policijske blagajne. Policijski načelnik Matowitz je sedaj suspendiral vse policiste na postaji ob onem času, sedem po številu, in ostanejo suspendirani dokler ne najdejo denarja.

Wm. Kennick

Potem ko je volivni odbor tri dni pregledoval podpise kandidata za mestno zbornico, Wm. Kennicka, je končno dognal, da ima ravno dovolj podpisov za kandidaturo, torej Kennick ostane kandidat. Volivni odbor je prišel do tega zaključka v ponedeljek popoldne.

Znižana vožnja

Namesto zvišane vožnje na cestni železnici, dobimo znižano vožnjo. Za 60 dni bodo upeljali vožnjo, ki bo veljala 7½ centa na tikete. Ako se ne bo obnesla, upeljejo deset-centno vožnjo.

Deset ubitih, 50 ranjenih, ko so v Chile zvolili novega predsednika

Santiago, republika Chile, 5. oktobra. Včeraj se je po tej republiki vršila volitev predsednika republike. Posledice volitve so: 10 ubitih in nad 50 ranjenih. Poleg tega so bili v raznih mestih številni ljudje aretirani radi napadov in tepeža. Nad 200 oseb se nahaja v zaporih. Poročila, ki prihajajo iz raznih delov republike, naznanjajo, da je bil predsednikom izvoljen konservativec dr. Juan Esteban Montera, ki je dobil 60 procentov vseh oddanih glasov. Radikalna stranka pa, kateri je načeljeval bivši predsednik Arturo Alessandro, pa ne prizna izvolitev Montera. Alessandri je tekom volivne kampanje zlasti napadal tujezemski kapital, ki se je vgnezdil v republiki Chile, tako da je republika v gospodarskem oziru odvisna od tujezemcev. Montera je temu ugovarjal in je bil očividno izvoljen.

Ali dajte plače, ali zvišajte vse davke

Washington, 5. oktobra. Višje plače delavcem, ali pa višji davki za bogatine, je alternativa, katero podaje William Green, predsednik American Federation of Labor, ameriškim industrijam. "Ako ne bodo dali v boljših plačah denarja, tedaj bodo morali dati v višjih davkih, kajti na ta način ne more naprej," je izjavil Green. Delavska organizacija predlaga sedem točk za odpravo brezposelnosti in sicer: 1. Narodna konferenca, katero naj skliče predsednik, obstoječo z delavcev in delodajalcev. 2. Takojšna upeljava petdnevnega delovnika v vseh industrijah in vladnih uradih in poslih. 3. Plače se nikakor ne smejo znižati. 4. Garancija delodajalcev delavcem, da obdržijo svoja mesta. 5. Absolutna prepoved dela otrok. 6. Stabilizacija industrij. 7. Znanstvena stabilizacija produktov, glasom potrebe in zahteve.

Smrtna nesreča

V nedeljo sta se peljala na farme v Genevo Peter Sešek, 1481 E. 65th St. in Joseph Vovk, 1375 E. 65th St. Na potu skozi Perry, Ohio, na No. Ridge Rd. sta zadela z avtomobilom v drevo. Voznik Sešek je dobil težke poškodbe. Prepeljan je bil v bolnico v Painesville. Vovk si je pa pri udarcu zlomil vrat in je bil na mestu mrtev. Ranjki je pred leti vodil avto postrežbo in je vozil za pogrebe, zato ga je poznalo mnogo naših ljudi. Zadnje čase je bil zaposljen pri cestni železnici kot motorman. Doma je bil iz Soteske. Star je bil 35 let, in je 18 let bival v Clevelandu. Tu zapušča soprogo, hčer, štiri sinove, enega brata in dve sestri. Bil je član društva št. 5 SNPJ. Pogreb se vrši v četrtek zjutraj iz hiše žalosti na 1375 E. 65th St. v cerkev sv. Vida ob 9. uri pod vodstvom Frank Zakrajšek. Bodi mu rahla ameriška zemlja, vsem preostalim sorodnikom pa izrekamo iskreno sožalje!

Pozor, članice!

Podružnica št. 14, Slovenske ženske Zveze pozivlje vse članice podružnice, da se gotovo udeležijo seje v torek, to je, nocoj zvečer, 6. oktobra. Pridite vse! —Odbor.

* Španska republika je pravkar podelila ženskam volivno pravico.

V državi New York so prijeli bandite, ki so streljali na cesti otroke

New York, 5. oktobra. Tu je bil prijet Vincent Coll, 23 letni vodja gangežev v Bronxu, njegov tovariš Frank Giordano, neka Mrs. Joseph Bedden, sestra Colla, Frank Facchiano in Mrs. Agnes de Luccia. Prva dva imenovana sta obtožena, da sta v juliju mesecu vozila z avtomobilom po newyorških ulicah in slepo okoli sebe streljala, pri čemur je bil en otrok ubit, štirje pa nevarno ranjeni. Gangeže je izdal neki drugi gangež, katerega ime policija skriva, ker mislijo, da bi ga tovariši ubili, ako zvedo za njega. Vsega skupaj je policija aretirala pet moških in dve ženski. Prijeti gangeži imajo na vesti tudi mnogo drugih umorov. V Collu so tudi spoznali bandita, ki je lansko leto neki mlekarski družbi v Brooklynu odnesel $17,000. Dočim prijeti moški ne morejo dobiti varščine, ker so obtoženi umora, pa je sodnija za prijete ženske, o katerih sumijo, da so bile pomočnice banditov, stavila vsako na $50,000 varščine. Pretekli teden je bil v bojih z gangeži ubit neki John Mullins. Gotove osebe v bližini so videle licenčno številko avtomobila morilcev, kateremu so sledili in tako dobili prve gangeže v roke.

Kar te ne srbi . . .

William Sanda, 20 let star, 928 E. 222nd St. je opazil dva moška, ki sta se prepirala. Hotel je posredovati. Videl je, kako se neki Joseph Hill in Steven Luskoka bijeta na cesti. Sanda je zapovedal Hillu naj pusti starejšega moškega v miru. Hill je res odnehal in šel v svojo hišo. Toda takoj se je vrnil z revolverjem in zapovedal Sandu, da dvigne roke. Ker slednji tega ni storil, je Hill ustrelil. Sanda je dobil rano nad srcem. Zdravniki pravijo, da bo umrl. Hill je bil aretiran.

Premajhna ječa

Šele devet mesecev je, odkar so v Clevelandu izročili "prometu" novo okrajno ječo, toda je že premajhna, dasi je veljala $1,000,000. Ječa je bila zgrajena za 300 jetnikov, toda v njej se nahaja vsak dan nad 500 jetnikov. Okrajni komisar Gorman se je izjavil, da so govorili, ko dobimo prohibicijo, da ne bo treba zaporov, toda vse izgleda, kot da bomo morali zidati še dve novi ječi.

Za sirotne

V letu 1932 bo Cleveland potreboval za potrebne in sirotne družine svoto $14,095,894, ako bo hotel vsaj deloma pokriti najbolj nujne potrebščine brezposelnih. Od te svote se bo dobilo $7,298,864 za prodane izdelke v raznih zavodih in od zapuščin, ki jih dajejo bogatini, $6,797,039 pa se bo moralo nabrati potom Community fonda in s posebnim davkom, glede katerega bomo volili 3. novembra.

Dober mošt

Mr. John Levstik, 1144 E. 63rd St. ima prav dobro grozdje na razpolago, in vam na željo tudi stisne grozdje v sladki mošt. Obrnite se do njega!

* Šola za državljanstvo se vrši vsak četrtek ob 7. uri zvečer na 55. cesti in St. Clair Ave., v javni knjižnici.

* Danes se začne sodna obravnava proti Al Caponiju v Chicagi.

* V Rio de Janiero so odkrili 400čevljev visok kip Krista.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado za leto ....$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto $7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta $3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta $3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto $5.50; pol leta $3.00
Za Evropo celo leto $7.00, pol leta $3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljatve naslovite: Ameriška Domovina, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83 No. 235, Tue., Oct. 6th, 1931

Na krivih potih

Danes štiri tedne, dne 3. novembra, se vršijo v Clevelandu, volitve, ki znajo spremeniti sistem mestne vlade v našem mestu. Takozvani manager sistem, ki danes posluje v mestni upravi, se je mnogim zameril, in ljudje si želijo zopet odgovornega uradnika na čelu mestne vlade, katerega bi lahko držali za besedo, in to je župan, katerega danes nimamo, kajti mestni manager je le nekak "nosilec dolžnosti, kateremu jih naklada mestna zbornica."

Poleg glasovanja za spremembo sistema mestne vlade, bomo volili tudi councilmane, mestne postavodajalce, 25 po številu. Slovenci smo bili doslej zastopani v mestni zbornici tekom zadnjih šest let, po rojaku Mr. John L. Mihelichu, ki nas je v resnici častno zastopal, dostojanstveno in uspešno.

Mr. Mihelich je resigniral kot mestni councilman, ker je postal kandidat za sodnika, in mu želimo uspeha v kandidaturi. 10,000 slovenskih glasov v širnem Clevelandu mu bo gotovo pomagalo do tega urada.

Z odstopom Mr. Mihelicha je bilo izpraznjeno councilmansko mesto v 3. distriktu, kjer volijo večinoma Slovenci 23. in 10. varde. Trije drugi rojaki so vložili prošnje za kandidaturo. Eden izmed teh je že odstopil, ker mu volivni odbor ni priznal dovolj podpisov na kandidatni listini. Drugi je Mr. Frank Surtz, poznani odvetnik v slovenski naselbini, tovariš v odvetništvu z Mr. John L. Mihelichem, in splošno poznan kot agilen delavec na narodnem in društvenem polju, zlasti med mladino.

Tretji kandidat je odvetnik Mr. Wm. Kennick, ki je za ta ali oni urad že prej kandidiral, seveda brez vsakega uspeha. Seveda ima Mr. Kennick tudi letos pravico kandidirati kot državljan. To je njegova privatna zadeva, ako se odloči za kandidaturo. Postavil se je sam kot kandidat. In dokler hodi po potih kandidature dostojno, pravilno, mu le želimo uspeha.

Stvar pa postane popolnoma drugačna, če zaide kandidat Mr. Kennick na kriva pota. In na krivih potih je danes Mr. Wm. Kennick. Na takih potih, ki vodijo daleč proč od izvolitve, pač pa vodijo v poraz. Kdor hoče biti kandidat, mora predvsem gledati, da si nikjer ne dobi nasprotnikov, katerih je pri kandidatih, že itak vselej dosti, pa kaj da bi jih kandidat še sam vabil in prosil.

In to je, kar je Mr. William Kennick storil te dni! Nekdo mu je napisal v slovenščini, kajti korektne slovenščine sam ne zna, precej klamfarski plakat, katerega je dal tiskati in sedaj kandidat Kennick ta sramotilni plakat lastnoročno nosi od hiše do hiše, dočim se mu ljudje smejejo.

Brez vsakega dvoma je, da je 90 procentov naših slovenskih državljanov v 23. vardi — demokratov. In bili so od prvega začetka demokrati, ko so se pred davnimi leti naši rojaki podali v politiko. In tudi ostali bodo demokrati še dobro število let. In kdor je v politiki že dolgo vrsto let, ta ve, da je eden prvih zakonov politike — vodstvo stranke. Kot pri vsakem podjetju, mora biti tudi pri politični stranki vodja. Kar se tiče demokratov v 23. vardi, je politični vodja bivši dolgoletni councilman 23. varde in bivši mestni blagajnik, Mr. Adam J. Damm, o katerem so se državni nadzorniki zaporedoma izjavili, da nima v vsej državi noben javni blagajnik tako pošteno urejenih knjig kot Adam J. Damm.

Vodja stranke v vardi se izbere na ta način, da ljudje pri volitvah volijo precinktne voditelje, in ti precinktni voditelji izberejo svojega načelnika. Torej je načelnik stranke direktno in indirektno izvoljen od ljudi. In dokler je vodja, ima pravico voditi politične zadeve v svojem okraju.

Mr. Kennick torej piše neresnico, da se je Damm usilil Slovencem kot vodja. Ne, on je bil šestkrat izvoljen tekom 12 let kot nosilec demokratske stranke v 23. vardi, in izvoljen je bil s slovenskimi glasovi, ker so mu ljudje zaupali, ker je njegovo življenje čisto in pošteno, ker ljudje dobro vedo, da je storil nešteto dobrih del našemu narodu.

Mr. Wm. Kennick, ki očita Mr. Dammu, da je "Nemec," mora nadalje tudi sam sebe dobro preštudirati, in bo priznal, da je tudi v sorodu z Nemci, da ne bomo rabili onega pregovora o loncu in ponvi.

Mr. Kennick trdi, da je demokrat. Mogoče je, mogoče ni. Vemo pa, da oficielno ni bil odobren od demokratske stranke, torej trdi Mr. Kennick veliko neresnico, ko pravi na plakatu, da ga je postavila demokratska stranka. Kajti, demokratska stranka bo šele nocoj zvečer potom svojega centralnega in eksekutivnega odbora imenovala in potrdila kandidate, katere bo priporočila za volitve. Kako more Mr. Kennick trditi, da je on od demokratov že odobren, ko bo pa odobritev padla šele nocoj?

Na te in enake stvari smo hoteli opozoriti Mr. Kennicka in mu svetujemo, da se vselej in povsod drži resnice, dostojnosti in inteligence, da mu ne bo celo priprosti volivec zameril. Kandidat mora skušati dobiti glasove, ne pa pehati glasove od sebe z nedostojnimi izjavami. Saj tako razumemo mi pošteno politiko.

Vesti iz domovine

—60-letni jubilej delavnega moža. Pomemben mejnik v svojem življenju je prestopil Lovrenc Glogovšek, mizarski mojster in podjetnik pogrebnega zavoda v Krškem. Izšel je jubilant iz krepke rodbine Glogovškov v Artičah. Po šoli v Brežicah se je posvetil mizarstvu. Da se dobro izpopolni, se je kot mladenič podal v inozemstvo, delal dokaj let na Dunaju in drugje. Še v letu poroke se je par v izredno marljivem delu znašel v Krškem, kjer je jubilant pričel samostojno izvrševati mizarsko obrt. Marljivo skupno delo je rodilo uspehe tako, da je kmalu postavil hišo s prostornom delavnico. Že prvo leto po svojem prihodu v Krško je jubilant pristopil h gasilnemu društvu, kjer se še danes udejstvuje kot načelnik. Leta 1905. je bil izvoljen za načelnika Obrtne zadruge, ki ji je vestno načeloval celih 20 let, tri leta pozneje je bil pa izvoljen za predsednika preizkuševalne komisije v Krškem, kateri še danes načeluje.

—Trojčke je rodila. V vasi Razdrtem pri št. Jerneju je rodila žena posestnika Rebslja Jožeta trojčke, in sicer enega fantka in dve punčki, ki so vsi zdravi. Vlovila jih je babica Klemenčičeva, ki vrši ta človekoljubni posel že 38 let in je dosegla s tem porodom lepo število 1680.

—Smrt med vinogradi. V Zagradu je že dokaj let sameval v neki koči 65-letni Muhar Franc, ki ga je te dni na poti skozi vinograde doletela smrt.

—Smrt pod kozolcem. Pod kozolcem Zakotnika, župana v Zgornji Šiški, so našli delavci neznanega moškega, odetega z vrečo. Ker se kljub glasnemu govorjenju pod kozolcem zaposlenih delavcev ni kar nič zganil, je stopil eden izmed njih bliže. Ko je potegnil vrečo z njega, je ugotovil preplašen, da je počivajoči mrtev. Takoj je bila poklicana policijska komisija, ki je ugotovila, da je moral umreti neznanec že ponoči. Oslabljen od pomanjkanja in občutnega mraza ponoči je umrl bržkone zaradi srčne kapi. Pokojnik je bil 50 do 55 let star.

—Dva požara pri Medvodah. V medvodskem okolišču sta bila pretekli teden dva požara. Najprej je gorelo v tovarni za izdelovanje firneža v Medvodah. Podjetje, last Janeza Berganta, že dalje časa ni obratovalo. Poslopje je docela pogorelo in trpi lastnik Bergant občutno škodo, ki je le delno krita z zavarovalnino. Kmalu potem pa je gorelo v Ločnici pri Sori. Požar je zajel žago lesnega trgovca Šimica iz Bodoveljske grape v zminški občini pri Škofji Loki. Na kraj nesreče so prihiteli gasilci iz Sore, ki pa so se lotili zgolj omejitve požara.

—Vlomilec v kapucinske cerkve in samostane. V kapucinski samostan v Ptuju je bilo letos dvakrat vlomljeno. Pri drugem vlomu so kapucini vlomilca sami ujeli in oddali policiji. Bil je to neki Ivan Štraser iz Pobrežja, ki je pa še isto noč pobegnil iz zaporov na ta način, da je upognil železje pri oknu zapora. Ker so mu postala tla v Ptuju in okolici prevroča, je odšel dalje proti jugu. Očividno pa ima posebno piko na kapucine, najbrže zato, ker so ga v Ptuju prijeli. Pred dnevi je vlomil v kapucinsko cerkev v Osijeku, kjer pa je imel isto smolo in so ga tudi tamkaj zasačili. Najbrže bodo osiješki zapori bolj trdni in kapucinski samostani vsaj za nekaj časa varni pred njim.

—Iz zaporov okrajnega sodišča v Cerknici sta pobegnila 23-letni Anton Čadež, pristojen v Borovnico, po poklicu delavec, in 23-letni Josip Centa, delavec brez stalnega bivališča, pristojen v Želimlje. Oba ubežnika sta nevarna tatova, ki sta se že dolgo časa klatila po krajih od državni meji in kradla vsevprek.

—Nočni napad. Ko se je na praznik Male gospojnice ponoči vračal 45-letni posestnik Franc Štampfer iz Selnice ob Muri iz št. Ilja proti domu, ga je na samotni cesti napadel maskiran mož z običajnim: "Denar ali življenje!" Štampfer se je postavil v bran, toda neznanec je bil močnejši. Vrgel ga je na tla in obdeloval s pestmi in nekim trdim predmetom po glavi, prsih in rokah. Prizadel mu je znatne poškodbe, potem mu je vzel listnico, katero pa je vrgel, ker je bilo v njej samo nekaj desetakov, zopet nazaj in Štampferja še osuval z okovanim škornjem v prsi. To je že drugi enaki napad na meji. Orožništvo se trudi, da bi izsledilo razbojnika.

—Z nožem nad izvoljenko. V vinotoču posestnika Jožeta Štiha na Dobravi pri Sv. Križu je vladala lepe nedelje precejšnja živahnost. Na vino je prišel zlasti mladi svet, ki se mu je zahotelo godbe, plesa in pesta. A vesele fante je še posebno privabljal čedni obraz in brhka postava domače uslužbenke 19-letne Helene Šribarjeve, ki se je posebno ta dan dobro zabavala. Med gosti je zvečer sedel tudi 22-letni Jože Golobič iz Bušeče vasi, ki je ves večer mrko gledal predse, najbrž zato, ker mu Helenina zabava ni bila nič kaj po godu. Bil je pač zaljubljen. Okrog 22. ure ko se je fant odpravljal s svojim tovarišem iz vinotoča, je Heleni v veži prigovarjal, naj se poda z njim pred hišo, da se bosta nemoteno pomenila. Dekle pa je fanta kratko zavrnila, da ne gre iz hiše, ker sta se ta dan že zadosti pomenila. Na ta odgovor je Golobič potegnil svoj žepni nož in kakor nor pričel udrihati po ubogem dekletu, ki se je zaradi dobljenih sedmih ran zrušila na tla. Dekle je bilo prepeljano v bolnico, kjer se je v nekaj tednih pozdravilo, ljubeznivi fant pa je bil predan sodišču in je zaradi zločina stal te dni pred sodniki v Novem mestu. Zagovarjal se je, da ga je jezilo, ker je Šribarjeva, kot njegova izvoljenka, plesala in pila tudi z drugimi fanti. To ji je usodni večer očital, dekle pa je nato odgovorilo z zaušnico, zaradi česar se je poslužil noža. Sodišče je junaškega branilca lastne časti obsodilo na osem mesecev strogega zapora.

—Strašni dnevi brez solnca. Z Reke poročajo o novih aretacijah Slovencev na Krasu, ki jih je izvršila italijanska policija kar v masah na dan obletnice na Bazovici. Okoli Sežane je bilo aretiranih nad 100 fantov in hišnih gospodarjev. Zapori v Sežani so nabasani z ubogimi slovenskimi fanti. Samo okoli Tomaja je bilo aretiranih 86 ljudi. Na vse zgodaj so pridrveli v vasi avtomobili, polni policije in fašistične milice. Milica je kar izpraznila hiše in odgnala ljudi v sežanske zapore. Po dvodnevnem zaporu so fašistična oblastva izpustila 45 kmetov. Aretirani so osumljeni, da so na dan pred obletnico bazovskih žrtev obesili na drevesa po vsem zgornjem Krasu jugoslovanske zastavice, okrašene s trnjem. Zastavice so se vnovič pojavile, ko so bili osumljenci že v zaporu. Ljudstvo domneva, da so zastavice nastavili fašisti sami, da se potem znosijo nad slovenskim ljudstvom. Podobno poročilo o aretacijah je prišlo tudi iz Brd pri Gorici. Tako je goriška policija odgnala iz Kozane skoro polovico vasi v goriške ječe.

—Razno. V Postojni so zaprli uradnika Ivo Lasiča, doma iz Goč pri Vipavi. — Zaprtega dr. Janko Kralja so izpustili. — V Gorici so te dni brez vzroka zaprli bogoslovca Stanko Žerljala, doma iz Rihemberka. Po tridnevnem zaporu so ga izpustili.

—Osemdesetletnico svojega rojstva in 56-letnico poroke je obhajal Franc Bizjak "Janov oče" iz Vižmarjev.

—83 let je dopolnil g. štefan Čadež iz Sp. Dupelj. Starček je znan po raznih krajih Slovenije kot izvrsten prenavljalec oltarjev.

—300-letnico svojega obstoja obhaja v kratkem znamenita božja pot Sv. Trojica v Slovenskih goricah.

—Otvoritev otroškega vrtca na osnovni šoli v št. Vidu pri Ljubljani je dovolilo prosvetno ministrstvo.

—Nad 110 tisoč ljudi si je ogledalo te dni v Ljubljani skalaški film "V kraljestvu Zlatoroga."

"Stari grehi"

Collinwood, O.—Zabava v prosti naravi je minila in prišla je sezona za veselice in igre. Dramsko društvo "Anton Verovšek" ima otvoritev sezone v nedeljo 11. oktobra v Slovenskem Delavskem Domu na Waterloo Rd. s predstavo veseloigre "Stari grehi." Tem potom vabimo cenjeno občinstvo in prijatelje dramatike, da nas posetite v obilnem številu. S tem pripomorete, da imajo igralci večje veselje do igranja in dobiček ima tudi S. D. D., ki je last delavcev. Člani "Verovška" delujejo le v korist Doma in žrtvujejo svoj prosti čas brezplačno, ker se zavedajo, da gre vse v korist Doma.

Zatorej pridite v nedeljo 11. oktobra ob 7:30 zvečer v S. D. D. na Waterloo Rd., ker boste s tem pomagali gojiti dramatiko in koristili boste Domu, ki je vaša last. Z vsako igro, katero postavi "Verovšek" na oder so veliki stroški, ker si moramo za vsako igro nabaviti kaj novega in zato potrebujemo tudi vaše pomoči.

"Stari grehi" je veseloigra v treh dejanjih in v tej igri nastopijo samo dobre moči "Verovška." Imeli boste veliko zabave in užitka od te predstave. Ker so slabe delavske razmere, je vstopnina tudi temu primerno nizka: prvi sedež 75c, drugi 50c. Pomagajte nam, da bomo krili stroške, ter napolnite dvorano do zadnjega kotička v nedeljo 11. oktobra. Pričetek igre točno ob 7:30 zvečer.

John Kern.

PENNZOIL'S BODO IGRALI DRUGO NOGOMETNO IGRO

Clevelandski Pennzoil's bodo igrali že drugo nogometno igro z močnim Detroitskim oddelkom in sicer v Clevelandskem štadionu, v sredo 7. oktobra. Clevelandski Pennzoilovci so dobili Don Ridlerja, prejšnjega igralca z Michigan State University. Clevelandčani jako radi obiskujejo nogometne igre teh igralcev, ker pri njih prvi igri, 9. septembra, je posetilo igro nad 35,000 oseb. Za sredo se pričakuje jako zanimiva igra, ker Detroitski igralci se ponašajo kot championi v državi Michigan zadnja tri leta. Pri vseh Pennzoil gasolinskih postajah dobite vstopnice zastonj.

OPERNI KONCERT NAŠE MITZI

Vsakemu kar mu gre! To je bilo vedno moje geslo. Že večkrat sem napisal za enega ali drugega, kadar sem videl, da je zaslužil in je bilo potreba. Danes naj napišem nekaj vrstic za operno pevko, našo Mitzi Grdina, ki priredi koncert skupno z g. Anton Šubljem na 11. oktobra.

Za druge pisati je ložje, kot pisati za svoje. Vendar, kadar gre za to, da damo vsakemu kar mu gre, se piše lahko. Pisal sem to za druge, naj to velja tudi za domače: enako cenimo vse.

Kdor pozna Mitzi iz mladih let, ta se ne bo čudil, ko sliši, da prireja pevski koncert. Mitzi je rojena pevka. Vedno je pela in prepevala in naredila veselje vsem, ki so žnjo družbovali. Mitzi je možna nastopiti sijajno, to je že večkrat pokazala. Mitzi se je že od otročjih let sem bavila s petjem, učila klavirja in pela, kakor malo ktera njena vrstnica. Končno je sklenila pokazati narodu, da je sposobna in zmožna za operni koncert.

Včasih sem jo še sam svaril in karal, ker vedno poje, toda Mitzi je pela veselo naprej in naprej. Najela si je najboljšo učiteljico, madame Marion Summers in se pridno vežbala. Glasu ji ni manjkalo, le še vežbe je potrebovala za javni nastop.

Ako bi se Mitzi toliko ne trudila, žrtvovala in pokazala toliko trdne volje do svojega cilja, bi jaz rekel: nikar! Toda Mitzi se je zavzela in odločila prirediti in narediti sijajen koncert. To mi je dalo vero, da misli resno in da bo izpeljala koncert sto procentno in žela za istega polno priznanje.

Kdor jo pozna, mora reči, da je Mitzi poklicna pevka. Ona ima za to veselje, pa tudi glas. V tekočem letu si je pridobila še toliko učne praske, ki so ji bile potrebne za javen koncert.

Dolžnost naša je, da jo gremo poslušat. Ako bo uspela dobro in pokazala zmožnost, o čemur ni dvoma, ji bomo hvaležni.

Mitzi, le potrudi se in pokaži kaj znaš in zamoreš. Narod Te bo prišel poslušat!

Anton Grdina.

PEKEL NA ITALIJANSKIH OTOKIH

Glavno glasilo italijanskih emigrantov "Italia," ki izhaja v Parizu, objavlja zanimive podatke o življenju političnih obsojencev v Italiji. List objavlja v obliki apela na vso civilizirano Evropo naslednje žalostne podatke:

Z otokov internirancev prihajajo strašne vesti. Od početka leta se je število internirancev zelo pomnožilo. Na Liparih in na Ponzi ni več prostora za vse internirance fašističnega režima, zaradi česar so otvorili dve novi koloniji na Tremitu v Jadranskem morju blizu Afrike. Tremiti je pusta skala poleg obale Apulije, Lampeza pa je bila l. 1927 kolonija političnih internirancev, prizorišče zločinskih podvigov razupitega poročnika Veroniceja, košček nerodovitne zemlje v obsegu par kvadratnih kilometrov. V vseh teh kolonijah je življenje nesrečnih internirancev nevzdržno.

Po begu Lusoja, Rosselija in Nittija z Liparskih otokov je bil uveden režim nasilja, ki je zahteval že mnogoštevilne žrtve. Fašistična milica, edini arbiter situacije, nastopa proti svojim žrtvam v obupnem crescendu. Politična uprava kolonije je popolnoma v rokah milice. Na Liparih je posadka 600 mož milice za 500 internirancev. Neki "konsul," fašistični polkovnik, je poveljnik posadke z 11 oficirji, ki so vsi stari skvadristi. Na Liparih je bil po umoru interniranca Filipića iz Trsta, ki ga je ubil neki miličnik z udarcem puškinega kopita, ubit tudi drugi interniranec neki Solazi iz Parme s sunkom bajoneta v grlo.

Neki prebivalec otoka, brivski pomočnik, je slučajno videl smrt Solazija, ki so ga fašisti s silo vlekli s seboj in ga pretepali. Uro kasneje so našli njegovo truplo poleg miličarske vojašnice. Naslednjega dne so fašisti aretirali nekega drugega interniranca, očeta osmih otrok, češ, da je on ubil Solazija. 20 internirancev je zahtevalo, naj se jim dovoli pričati, da je bil aretirani na dan umora ves čas v njihovi družbi in da mu sploh ni bilo mogoče približati se Solaziju. Ta njihova zahteva se sploh ni upoštevala. Še več. Omenjeni brivski pomočnik je govoril z interniranci ter jim pripovedoval, kaj je videl na dan umora. Na prošnjo pokojnikovih prijateljev je odšel v pisarno domačih karabinerjev in izpovedal, kar je vedel o zadevi. Čim pa je prišel iz pisarne, so ga prijeli miličniki in ga odvedli v vojašnico, kjer so ga močno pretepali. Iz vojašnice je prišel bolj mrtev kakor pa živ, poprej pa je moral podpisati izjavo, da ni ničesar videl ali slišal o umoru Solazija. Drugi interniranec, oče osmih otrok, pa čaka že nekoliko mesecev v ječi, da bi bil obsojen za zločin fašističnih miličnikov.

Prizori nasilja se vsak dan ponavljajo. Internirance pretepajo, zapirajo in žalijo na vse načine. Miličniki kličejo vsako noč internirance v zbor ali pa preiskujejo njihova stanovanja. Odvetnik Beltramini, ki je bil interniran dve leti, od l. 1926 do 1928 zaradi svojih zvez s socialističnim poslancem v Comi, je bil nedavno zopet pripeljan na Ponzo in obsojen na pet let internacije. Njegova zagovornika sta bila odvetnik Belladini in znani protifašist Umberto Paganni, ki sta dobila za isto tako po pet let internacije.

Življenski pogoji, v katerih žive interniranci, so strašni. Internirańci prejemajo po 5 lir na dan, s čimer morajo preživljati tudi svoje družine. Število bolnikov se neprestano veča. Mnogi so okuženi in mnogi izmed njih umirajo polagoma od tuberkuloze. Vohunov in agentov provokaterjev, preoblečenih v internirance, je vse polno. Ti sramotni tipi skušajo organizirati lažive zarote in operirajo z lažnivimi dokumenti, vse seveda v dogovoru s policijo in fašistično milico. Na Liparih je bilo aretiranih 63 internirancev, ki so jih obtožili, da so pripravljali komunistično zaroto. Prepeljali so jih v največjem viharju ponoči v Messino, kjer so v zaporu že 9 mesecev. Slični primeri se ponavljajo na vseh otokih internirancev.

Domače prebivalstvo je že vse obupano, ker mora vsak dan gledati nasilja nad ubogimi interniranci. Zato so poslali prošnjo v Rim, naj se kolonije internirancev razpuste. Seveda niso dobili odgovora. Vse vesti, ki prihajajo od različnih strani z otokov internirancev, potrjujejo nujno potrebo, da se zgane ves kulturni svet, preden ne bo prepozno, ker je smrt pobrala že na tisoče žrtev.

BREZPOSELNOST NARAŠČA

Ameriška federacija dela je predložila Delavskemu departmentu v Washingtonu poročilo o sedanjem stanju brezposelnosti in izgledih za bodočo zimo.

William Green, predsednik Ameriške federacije dela, ki je zelo kritiziral znižanje delavskih plač, je izjavil, da je po njegovem mnenju zdaj v Ameriki okoli 5,600,000 brezposelnih delavcev. To se pravi, da jih je 500,000 več, kakor jih je bilo pred enim mesecem. Izgledi za zimo so torej zelo resni in grozeči, in delavski department bo moral nekaj ukreniti, da se delavcem na ta ali oni način odpomore.

* 25.000 Kitajcev je poginilo v povolnji v Tentsing distriktu.

ZAPISNIK VII. REDNE KONVENCIJE S. D. Z.

14.-19. SEPTEMBRA 1931

(Nadaljevanje)

DESETA SEJA

Predsednik pozove zbornico k redu in otvori sejo točno ob eni uri popoldan. Rediteljem za to sejo imenuje brata John Berusa. Za tem pozove glavnega tajnika, da kliče številke glavnega odbora in delegatov. Navzoči so vsi, razen brata F. Kačarja, ki je oproščen. Preide se na poročila posameznih odborov. Prvi poroča odbor za slikanje, in obenem vprašuje zbornico, da naj sklene, če se da slikati ali ne. Se sklene, da se da slikati, in predsednik naroči odboru, da preskrbi vse potrebno za isto. Za tem poroča odbor za rezolucije, ki predloži sledečo rezolucijo zbornici za sprejem:

REZOLUCIJA

Ker so člani in društva Slovenske Dobrodelne Zveze v tej okolici priredila nam tak slavnostni banket, kakor tudi razne druge medkonvenčne prireditve v svrho zabave in razvedrila,

Ker so bile te aktivnosti zvezane s stroški in napornim delom,

smatra sedma redna konvencija Slovenske Dobrodelne Zveze za svojo dolžnost, da se vsem aktivnim članom in društvom prisrčno zahvali za njih gostoljubnost, in

ravno tako si štejemo v dolžnost zahvaliti se direktoriju Slovenskega Delavskega Doma na 15335 Waterloo Rd., v katerem zborujemo, za njih točno postrežbo in požrtvovalnost.

Ravno tako tudi Jos. F. Durnu in vsem pripravljalnim odbornikom, kakor tudi vsem kuharicam za ves njih trud prisrčno hvalo. **Odbor za rezolucije.**

Rezolucija čitana brez ugovora, kot je bila čitana.

Po sprejetju te rezolucije se preide na dnevni red, in sicer na člen XXIX, točko 9. Ta točka se črta iz pravil in se jo nadomesti z naslednjo točko:

Suspendacija se omejuje samo za bolniško podporo in pomeni, da če kaznovani član zboli v času suspendacije se mu podpora ne plača za časa suspendacije, in on tudi seveda za to dobo ne plača bolniškega asesmenta.

Točke 10, 11, 12, isti člen, sprejete kot so čitane.

POSMRTNINSKO IN STAROSTNO ZAVAROVANJE

Ta člen se sprejme kot predložen po odboru za pravila do točke oziroma do poglavja:

PRAVILA MLADINSKEGA ODDELKA S. D. ZVEZE

Člen I, točke 1, 2, 3, 4 sprejete kot predložene po odboru za pravila. Točka 2: K tej točki zahtevajo nekateri delegatje pojasnila, zakaj bi se ne moglo v Zvezo sprejemati otrok pod enim letom, druge organizacije pa jih lahko. Tajnik odbora za pravila pojasnuje, da je protipostavno, da bi se jih sprejemalo.

Stavljen je dodatek, ki se glasi: da se sprejema v Zvezo otroke ne manj kot 14 dni stare in ne več kot 16 let. Glavni tajnik pojasnuje, da tega ni potreba, da bi v pravila zapisali, ampak lahko sklenemo drugače. Delegacija vprašuje glavnega zdravnika med katerim letom je največja umrljivost med otroci. Glavni zdravnik pojasnuje, da do prvega leta največ otrok umrje. Dodatek umaknjen na pojasnilo glavnega zdravnika. Točka sprejeta, kot predložena po odboru za pravila.

Točki 3 in 4 sprejeti kot čitani.

Člen II, točka 1 se sprejme kot čitana po odboru za pravila. Točka 2: K tej točki je stavljen dodatek, da se črta "25c za vpisnino." Dodatek podpiran. Predsednik da na glasovanje dodatek, ki je sprejet z veliko večino.

Člena III in IV sprejeta kot predložena po odboru za pravila.

Člen VI, točka 1: K tej točki pojasnuje odbor za pravila, zakaj da je lestvica zvišana in zakaj da je zvišana starost otroka. Glavni tajnik vprašuje, če bo treba sedaj, ko je posmrtnina zvišana, izdati nove posmrtninske police. Tajnik odbora pojasnuje, da ne bo potreba, ker so tukaj pravila, ki govorijo jasno o tem. Nekateri člani in članice delegacije bi radi vedeli, kaj naj se naredi s tistimi mladimi člani in članicami, ki so mogoče ravno sedaj stari 16 let in nimajo denarja za plačati asesment v odraslem oddelku. Glede tega vprašanja je stavljen predlog, da se vse mlade člane in članice obdrži v mladinskem oddelku po novih pravilih, ki so prekoračili 16. leto v tem letu, in da se ne črta nobenega zaradi starosti, če ni prekoračil 18. leto. Predlog podpiran. Pri glasovanju sprejet predlog z veliko večino.

Točki 2 in 3 se sprejmeti kot sta predloženi po odboru za pravila.

Členi VII, VIII, IX, X in XI sprejeti kot čitani.

S tem so pravila končana. Za tem predloži odbor za pravila sledeči predlog: da se izmed delegacije izvoli sedem članov v odbor za lastno glasilo. Ta odbor naj ima nalogo, da študira to zadevo šest mesecev in naj dobi potrebne podatke, koliko bi Zveza pridobila z lastnim glasilom in koliko bi nas stalo. Po preteku šestih mesecev mora ta odbor predložiti vse svoje zaključke glavnemu odboru, ki jih da članstvu na splošno glasovanje.

Glede tega predloga se razvije obširna debata, govori se za, in proti predlogu. Zagovorniki povdarjajo, da je tak odbor potreben, da bomo imeli enkrat pred seboj jasnejšo sliko lastnega glasila, kot jo imamo dosedaj. Nasprotniki predloga zagovarjajo svoje, da je naša Zveza premajhna, da bi lahko vzdrževala lastno glasilo, zato tudi odbora ni potreba, ker nima smisla, da bi delali nepotrebne stroške in nekaterim odbornikom, ako jih izvolimo, nepotrebne skrbi. Stavljen je predlog, da se debata zaključi. Predlog sprejet. Za tem da predsednik predlog odbora za pravila na glasovanje, ki je poražen z vsemi proti 25 glasovom.

Govori se in dokazuje kakšna potreba je, da bi imela mladina svoje glasilo. Navaja se številke, ako bi bila vsota majhna, če bi se poslužili prilike in bi tako sklenili, da ima mladina lastno glasilo. Povdarja se, da bi bilo tako glasilo najbolj priporočljivo za mladino, da je samo v angleškem jeziku pisano. Priporoča se "Cleveland Journal" kot najbolj pripravno za našo Zvezo in za mladino, ki je organizirana pri naši Zvezi. Glede tega se ničesar definitivnega ne sklene in ostane vprašanje odprto za jutranjo sejo.

Odbor za pravila oziroma tajnik istega odbora stavi predlog, da se zapisnik odbora za pravila doda k zapisniku konvencije. Predlog podpiran in sprejet. Za tem predsednik odloči 15 minut odmora.

Nadaljevanje popoldanske seje. Točno ob 3:15 pozove predsednik zbornico k redu in preide se na dnevni red, in sicer na odbor za prošnje in pritožbe. Predsednik pozove odbor, da da svoje poročilo.

Predsednik tega odbora poroča, da odbor ne vsiljuje nič in da tudi ne zahteva nič odškodnine za svoje delo. Če se misli kaka odškodnina nakazati temu odboru naj se jo rajši nakaže v sklad za brezposelne. Vprašuje če zbornica želi, da se čita zapisnik tega odbora. Se sklene, da se čita. Tajnica-zapisnikarica čita zapisnik, vsak slučaj posebej.

Zadeva sestre Mary Godec, članice društva št. 6 SDZ. Ta članica je bila operirana na prsih dne 2. marca 1929, in ni dobila nobene odškodnine od Zveze za isto. Ona bi rada, da bi se ji plačalo za operacijo. Odbor prošnjo odkloni, ker po Zvezinih pravilih ne more ravnati drugače. Vpoštevati se mora pravila in odbor ne more narediti drugače. Predsednik vpraša zbornico kaj se naredi s predlogom odbora. Ker ni ugovora, se predlog sprejme, kot je odbor odločil.

Zadeva brata Joseph Gombač, člana društva št. 6, cert. št. 4299. Ta član je izgubil dva prsta na nogi 17. maja 1929 in ni dobil nobene odškodnine za iste. Prosi, da se mu nekaj nakaže za iste. Odbor prošnjo odkloni, ker po Zvezinih pravilih ne more nič nakazati. Glede te zadeve se razvije debata, in končno je stavljen predlog, da se mu nakaže $25.00 na priporočilo delegata istega društva. Predlog podpiran. Sedaj nastane vprašanje, kaj naj se smatra to, ali se to nakazilo smatra za podporo ali dar? Se sklene, da se smatra za dar. Predlog pri glasovanju sprejet. Tajnik pojasnuje, da se tako nakazilo smatra za izvanredno nagrado, in da se ne bo mogel nobeden v bodoče naslanjati na to, češ "če je on dobil, zakaj bi jaz ne."

Zadeva Frank Lopatič, člana društva št. 6 SDZ, cert. št. 488. Ta član se pritožuje, da ni dobil nobene odškodnine za prst, ki ga je izgubil na nogi. Odbor to prošnjo odkloni, ker po pravilih ni mogoče odobriti take prošnje. Pravila v takih slučajih govorijo jasno, kako naj se odbor ravna. Predsednik vpraša zbornico kaj se naredi v tem slučaju. Ker ni ugovora, se sprejme sklep odbora.

Zadeva sestre Mary Mišmaš, članice društva sv. Ane št. 4 SDZ, cert. št. 6518, umrla meseca avgusta 1929. Datum ni naveden. Ta članica je bila pasivna, ker ni plačevala asesmenta. Plačala je pa asesment deset dni pred svojo smrtjo. Ker je članica plačala svoj asesment pred smrtjo, smatra odbor da so dediči opravičeni do posmrtnine. Odbor sklene in priporoča zbornici, da odobri izplačilo te posmrtnine. Asesment je bil vrnjen dedičem in so ga vzeli pod protestom, ker so bili prisiljeni vzeti ta denar nazaj. Predsednik odbora pojasnuje to zadevo, da so smatrali to tako, da bo morala Zveza plačati posmrtnino, kakor je bilo vedno povdarjano, da suspendacija ne drži več, kakor hitro je asesment plačan. Glavni tajnik pojasnuje, da odbor ni na svoji seji nič ukrepal, ker se dediči niso zanimali za dedščino. Ker v glavnem uradu je bila ta članica še vedno črtana, zato glavni odbor ni mogel nič napraviti. Delegatinja društva, ki je obenem tajnica društva, pojasnuje celo zadevo na drobno, kako se je završila. Pravi, da ona je vzela denar za asesment le pod pogojem, da če članica pred 25. v mesecu umrje, niso dediči opravičeni do nobene posmrtnine. Poroča, da ji je društvo oskrbelo pogreb ravno tako, kakor za vsako drugo dobrostoječo članico.

Pojasnuje se, da bo najboljše in najcenejše za Zvezo, ako plačamo asesment, ker če si naprtimo tožbo potem se lahko dogodi, da bomo morali vseeno plačati posmrtnino in sodnijske stroške. Govori se, da to je zavozljan slučaj in ne bi bilo dobro, da bi kar tukaj sklenili, da se izplača ali da se ne izplača. Zatem je stavljen dodatek k tej zadevi, in sicer, da se celo zadevo da glavnemu odboru, da bo šla pravilno po inštancah in da naj glavni odbor gleda na to, da naredi nekak kompromis, da bo za obe stranki najboljše. Dodatek podpiran in pri glasovanju sprejet soglasno.

Zadeva Antona Mlač, člana društva št. 6 SDZ, cert. št. 5430, prosi, da se mu izplača bolniška podpora za 19 dni, ker se čuti, da je prikrajšan. Odbor je prošnjo odklonil, ker je smatral zadevo prestaro, da bi jo vpošteval, ker član tudi ni mogel dokazati, da je bil prikrajšan. Glavni tajnik pojasnuje celo zadevo, da je bil ta član bolan leta 1927, in zadnjič je bil bolan leta 1930. Čita datume in vsote, koliko je član dobil. Sprejet predlog odbora, da se ne izplača.

Zadeva Johna Oblaka, člana društva št. 18 SDZ. Ta član je prestopil iz mladinskega oddelka 21. junija 1931. Takoj po prestopu se je moral na priporočilo glavnega zdravnika podvreči operaciji za kilo. Se obrača na konvencijo s prošnjo, če bi mu nekaj pomagali za pokritje stroškov te operacije. Odbor je sklenil, da se mu daruje v ta namen vsoto $25.00. Predsednik vpraša zbornico, če ima kaj proti sklepu odbora. Ker ni ugovora, se sprejme soglasno priporočilo odbora.

Zadeva John Javornika, člana društva št. 7 SDZ. Ta član prosi za podporo, da bo lahko plačeval društveni asesment. Priznava, da je prejel od glavnega odbora $25.00 izvanredne podpore. Ker ga društvo priporoča, da je dober član in je v potrebi, priporoča odbor, da se mu ponovno daruje $25.00 v ta namen, da bi imel za plačevanje asesmenta. Denar naj se pošlje na društvenega tajnika. Ta prošnja je bila oddana 6. septembra 1931. Predsednik vpraša zbornico, kaj se naredi s to prošnjo. Ker ni ugovora, se prošnjo odobri, kakor jo priporoča odbor.

Zadeva Frank Podobnikar, člana društva št. 3 SDZ, cert. št. 755. Ta član je bil operiran prvič 21. junija 1929 v trebušni votlini, in je dobil operacijo plačano. Avgusta 9. 1930 je ponovno operiran, in ravnotako v trebušni votlini. On trdi, da je to druga operacija, ali zdravnik mu je izpolnil listino ravno tako, kakor prvo. Glavni odbor mu ni mogel nakazati operacijske odškodnine. Ker je pa član v potrebi, se je odbor zedinil, da se mu nakaže vsoto $35.00. Predsednik odbora pojasnuje ta slučaj, ker njemu je znan, in priporoča to nakazilo podpore. Predsednik vpraša, če ima kdo kaj proti temu. Ker ni ugovora, se predlog odbora sprejme kot predložen.

Predložena je prošnja od John Novaka. Ta rojak ni član naše Zveze in se prošnje ne more vpoštevati. Sprejet sklep odbora.

Zadeva Rose Kramar, članice društva št. 4 SDZ, cert. št. 4794. Ta članica vprašuje za porodno operacijo. Članica je imela že drugič enako operacijo. Pravila prepovedujejo plačati dvakrat za enako operacijo. Glede tega slučaja odbor sklene, da se ji daruje $15.00 kot porodno podporo. Sprejeto brez ugovora.

(Dalje prihodnjič)

Zadnja kmečka vojska

ZGODOVINSKA POVEST IZ LETA 1578

(Spisal Avgust Šenoa iz Hrv. Poslov. L. J.)

"Hvala. Pomnite, da kmetje računajo na to, da bodo potegnili Uskoki ž njimi. To je dobro za prevaro. Lahko noč!" Izdajavec odide, a kmalu nato odjezdi baron Jožko Turn proti žužemberškim goram.

XXXIII.

Ondi, kjer Sava tekoč med štajerskim in kranjskim gričevjem, pri Vidmu izstopi iz soteske na ravno polje, stopi na kranjski strani nasproti Vidmu kakor krajec precej velika gorska grmada, presekana s sedli in klanci. Kjer se voda pri svojem ovinku dotika gorovja, je breg precej strm, skoro navpičen, in preostaja komaj toliko prostora, da se je prilepilo na obrežje malo trgovinsko mesto Krško. Na desni in levi edine ulice se dvigajo skromne hišice, starodavne cerkve. Lesene strehe so počrnele, okenca so majhna, majhen je tudi leseni podstrešek, in zdi se ti, da so se stisnila drobna piščeta h koklji, kakor da kroži nad njimi grabežljiva ptica. In kroži res, za Boga. Kakor jastreb leži vrh pečine trden grad nemških gospodarjev in se nagiba na slovensko mesto. Od Krškega proti izhodu in jugu se razprostira ravnina, sredi katere se vali Sava, proti Brežicam. Ob nji se vleče do Sotle štajersko gorovje, in s te strani vidiš na drugem kraju ravnine Uskoke, pod katerimi leži mesto Kostanjevica; ondi se vije reka Krka, hiteč proti Brežicam. Ako kreneš ob gori skozi Krško na jug, se dviga na bregu Turnovgrad, na planem pohlevno mestece Leskovec, a dalje na polju stoji Drnovo. Tu se cepi pot. Ena gre na jug čez brod do Kostanjevice, druga pa na žapad v Čatež in preko Mokric na Hrvaško.

Zjutraj dne 5. svečana 1537. je ležala nad tem sneženim krajem gosta, svetla megla. še se je skrivalo solnce za meglo. Ni bila to suha, mrzla zima, ampak vlažen mraz, ki se zajeda do kosti. Izza meglene tančice so se kazali črni obrisi hiš, suho tenko šibovje in drevje, mrtva meja in kak trhel dimnik, a na štajerski strani je štrlel iz žoltosive, neprodirane pustinje vrh zvonika videmske cerkve. A pri vsem tem je bilo v Krškem živo, kakor da je žegnanje, kakor da je semen, in brez števila črnih postav je hodilo v nejasni megli. Kršo je uporniško. Kako tudi ne? Saj tu stoji hrvaška kmečka vojska, čakajoč bratov Uskokov, ki se danes pridružijo kmetom, kakor jih je obvestil Drmačič, ko se je vrnil iz Kostanjevice k Eliju. Turna, tako je rekel, so iztirali žužemberčani in sedaj beži baron proti Novemu mestu. Vojska je napolnila vse hiše, a mesto je majhno. Po ulicah pa noter doli do Leskovca in Drnovega stoji vojska pod milim nebom. Tu počivajo kmetje, čakajo bratov. Nimajo skrbi, ne poznajo gosposke vojske. Glej, kako plapola veselo plamen! Okoli njega se je stajal sneg v velikem kolobarju do črne zemlje. Pri ognju čepi pastir, ogrnjen s plaščem iz sirka, z belo kučmo iz ovčje kože. Obraz njegov je zabuhel, lica rdeča in ubira dvojno piščal. Okoli ognja se pleše "kolo." Človek bi skoraj mislil, da je kresni večer. Hrvaški moški v pisani obleki imajo po strani klobuk in delajo drobne korake. Nekateri mlajši se vrte s krepkimi Kranjicami. Dalje naprej leže, čepe in sede štarejši možje in gledajo v kotle, ki vise nad ognjem, v raženj, na katerem se vrti jagnje; stari Kranjci v dolgih kožuhih in s polhovkami pa gledajo v ta krog in se čudijo in smejejo. So-li to sanje? Ne. Pij, brat! Čutara gre naokoli. Juhuhu! Danes je praznik, jutri je praznik, vsaki dan bo praznik, ni gospodarja, ni biča. Ogenj presketa, voda šumi, piščali piskajo, kolo se vrti, zemlja se trese. Ob strani leži na kupu orožje. Veselo, bratje, nobenih skrbi, nobenega strahu!

A poglej v vas! Kako tu kipi in vrvi. Glava pri glavi, junak pri junaku. Krdelo za krdelom prihaja v vas, to so Kranjci iz okolice. Pod brdom stoji velika gosposka šupa. Zidana je, a v njej je mračno, na sredi gori ogenj, ki greje in sveti. Pri ognju sede na slami glavarji in se na tihem posvetujejo. Kupinič sedi mirno, nepremično, Fratrič se razgovarja živahno, in tudi Turkovič, Drvodelič in Bartolič. Plamen igra na njihovih obrazih, plamen seva tudi dalje v polmrak, kjer se gnetejo možje, glasno buče okoli glavarjev. Plamen pada na temne, bradate obraze, na divje oči, na stisnjene pesti, na svetlo orožje in na bele križe. Plamen pada na gruče krških meščanov, ki gledajo v to divjo zmes, med njimi pa se suče mali črevljar Planinec, skakajoč in mahajoč okoli sebe. Oči se mu vrte v glavi, kučma na glavi. Znorel je pritlikavec.

"Ej!" zakliče črevljar in udari soseda krojača po rami. "To je življenje, to je gospodarstvo, kaj! Čemu naj bo raj? Zahvali se sveti Rozaliji, rjasta igla, da si se rodil v tem času. Sedaj mi šivamo hlače, sedaj je kučma naša! Vse je naše do morja, čuješ, do morja! Nobenih davkov ni več, nobene plače, nobenih klad, ki bi nas vanje devali, nobene oblasti. Ješ in piješ, a za delo se ne vpraša."

"A odkod hrana?" ga vpraša z nasmehom mlinar.

"Od gospode, mlinski kamen moj!" odvrne črevljar in nadaljuje mlinarju: "Ej, napravil bom gospodi račun. Pri mojem šilu, vrnili nam bodo ti gospodje vse naše žulje in vse ono, kar nam je storil hudega oče in ded. Zapomni si to, kozliček, pa obesi svoje niti na klin, ker danes se ne šiva, danes se para. Uh!" nadaljuje in si zaviše rokave, "čemu sedimo tu, kakor da molimo pokoro. Prsti me srbe. Tepel bi se rad, tepel!"

"Mir, bratje," izpregovori z jasnim glasom Kupinič, dvignivši glavo.

Vsi umolknejo kakor zid.

"Evo, mi ljudski glavarji," izpregovori Kupinič, "smo se dogovorili o našem poslu. Ali bi šli dalje v Žužemberk, ali pa naj počakamo tu? Dogovorili smo ce, da počakamo. Slišali ste, da nam je javil Drmačič, da pridejo Uskoki semkaj k nam. To bo tudi boljše. Nas je veliko, gora je strma, brez potov, sneg je pokril vse, in kje imajo tudi gorski siromaki za nas toliko hrane? Izsesali bi jih. Povedati vam moram tudi to, da je prišel iz Samobora naš brat Bistrič. Ta nam je sporočil, da pridejo Jastrebarčani in Okičani preko Mokric k nam. Ne smemo jih pustiti na cedilu. Zato počakajmo! Tako je boljše. Glejte, že davno je minula jutranja maša, a Uskokov še ni. Ako jih do poldneva ne bo, pošljemo brata Bistriča proti Kostanjevici, da poizve, kaj je. Jeli tako prav?"

"Prav!" se odzovejo kmetje.

"A kako je pri vas, brat Andrej?" se obrne Kupinič k Hribarju, ki je stal za njim.

"Vsi od Boštanja pa do Radeč imajo nabite puške. Čakajo samo petelinovega peresa."

"Dobro, brat Andrej," nadaljuje Nikolaj. "Nesi jim ga! Odidi takoj! Naj se dvignejo v imenu božjem!"

"Grem, glavar!" odvrne Hribar. "Z Bogom, bratje, in obilo sreče!"

"Vi pa, možje," se obrne Kupinič k ljudstvu, ko je odšel Hribar, "ne izgubljajte pameti, ne dvigajte glav preko reda, ne premaknite rok od sablje. Red in mir naj bo, ker plete sovražnik svoje mreže po vseh kotih."

V tem trenotku se vrne črevljar med družbo, ki jo je bil zapustil, dvigajoč visoko velik nož, za njim pa prineseta dva kmeta na lesenem ražnju pečeno tele.

"Gospoda," zakliče Planinec vstopivši se pred ogenj, potem ko sta položila kmeta tele na tla, "gospoda, ker danes smo mi gospoda. Hudo mi je, da čakamo, a vi ste veleli, da moramo. Dobro. Zato ne izgubljajmo časa. Enajst je že odbilo in meščani so poslali nam glavarjem na čast to pečeno tele, da pokrepčamo svoj siromašni drob. Gosposko je, poglejte njegov gobček. Dokler nam ne nakloni sreča, da bomo bobnali s svojimi pestmi po gosposkih hrbtih, brusimo nož za to gosposko tele!"

"Brusimo! Brusimo!" zakličejo kmetje, dočim je črevljar silovito objemal in poljubljal glavarja Fratriča. Že sežejo kmetje po pečenem daru, a Planinec se razkorači in se zakrohota:

"Stojte! Mislite-li, da pojde ta pečeni velikaš brez vsake parade s tega sveta v naše globoke in široke želodce? Ne! Počakajte, da mu zapojem."

Zasadivši nož med pečena rebra zapoje črevljar s tankim glasom:

"Magnifice, spectabilis domine! Circumdederunt me! Requiescat v želodcu. Amen!"

"Amen!" zakliče sto grl s krohotom in vse ljudstvo zahrumi od veselja in radosti.

Puška zagrmi. Zasliši se krik. Kaj je to? Ljudstvo se vzdrami. Črevljar prebledi. Zopet poči puška, druga, tretja, deseta . . . "Vojska gre nad nas, vojska!" se sliši od zunaj. Kakor lev se dvigne Kupinič, oko se mu zaiskri in zamahnivši s sabljo zagrmi:

"Naprej, bratje! V imenu božjem!"

(Dalje prihodnjič)

* Na svetu je nad 100,000,000 milj telefonskih žic.

MALI OGLASI

Zdravje, zadovoljnost, dolgo življenje!

Vse to imate lahko, ako se poslužite pri nas *Knaipovih zeliščnih kopeli*, ker so neprecenljive v slučaju sladkorne bolezni, za kamen ali v začetku jetike.

684 E. 96th St.
(govori se slovensko)
(6x-Tue.&Fri.toOct.23.)

Odda se

lepo urejeno stanovanje, pet lepih sob, kopalnica, dobro urejena klet za pranje. Zgorej. Vprašajte na 947 E. 70th St. (237)

Išče se ženska

srednje starosti za gospodinjstvo na deželi. Vpraša se na 6600 Bliss Ave., zadaj (235)

Lepa hiša

se da v najem dobri družini. Hiša je takoj zraven parka, ima lep vrt, garažo, parna kurjava. Poceni. Telefonirajte GArfield 6379-W. (238)

Tri sobe

se dajo v najem za malo družino. Vprašajte na 6312 Carl Ave. (234)

V najem

se da štiri sobe, cena samo $16 na mesec. Vprašajte na 1011 E. 64th St. (x201)

Sama vdova

bi rada dobila žensko osebo na stanovanje. $8.00 na mesec. Vsa priprava v kuhinji. Doma zvečer. 6513 Wade Park Ave, (236)

MOŠT. GROZDJE!
Od 3. okt. naprej dobite pri nas čisti ohioski mošt in grozdje. Tudi jabolčnik. Odprto v nedeljo in zvečer.
OSCAR F. KRAUSS
19506 St. Clair Ave. KEnmore 4089

KUPON

Ta kupon in 15 centov da danes vsaki odrasli osebi vstop v Norwood gledališče

Iz prijaznosti
Ameriške Domovine in Norwood Theatre

10—6—31

FREDERICK FERDINAND MOORE

Hudičev admiral

PIRATSKA ZGODBA

To je kapitana ideja, Rddy in to bova tudi uresničila."

Nato sta mi privezala roke ob telo, konec vrvi pa si je privezal Petrak okoli pasu, tako da je bilo med njim in menoj kakih pet čevljev vrvi. Tako smo potem odkorakali proti obrežju; Petrak je hodil naprej, jaz na vrvi za njim, Thirkle pa, noseč svoj zavoj in pušeč zadovoljno svojo cigaro, je hodil za menoj, ter me vsak čas priganjal k hitri hoji.

Solnce še ni popolnoma zašlo, toda v džungli so se začele temniti temne sence, in kakor hitro bi solnce zašlo, bi padla tropična noč na zemljo.

Thirkle je popoti večkrat potegnil iz steklenice in je bil dobro razpoložen, pa tudi Petraku je dal nekolikokrat steklenico, da je dvignil malemu lopovu noge. Ko je meni ponudil steklenico, sem odklonil, kajti kakor sem bil tudi pobit, nisem maral sprejeti njune obešenjaške gostoljubnosti.

Prizadeval sem si, da je bila vrv med menoj in Petrakom skoro vedno napeta. Thirkle mi je grozil za mano z nožem, toda jaz sem se, ker sem bil utrujen, gladen in žejen, po poti mnogokrat spodteknil in padel, nakar sta vedno oba planila name ter me z brcami in udarci spravila spet kvišku. Petrak me je vedno vlekel kvišku z vrvjo, Thirkle pa me je tolkel z jermenom, ki ga je držal v roki.

Tako smo hodili kake pol ure, ko sem spoznal prostor, kamor je legel kapitan Riggs k počitku. Takrat sem se pričel glasno pritoževati in tarnati ter sem sploh delal kolikor največ mogoče hrupa, ker sem upal, da je kapitan Riggs še vedno tam ali vsaj kje v bližini.

"Stopajte hitreje!" je zakričal Petrak, ko sem pustil, da se je vrv napela, ker sem zaostal.

"Stopajte naprej, ali vam pa izbičam kožo z vas!" je zagrozil Thirkle.

"Razvežite mi roke, pa bom lažje hodil," sem zakričal. "Če padem, si ne morem pomagati, ker nimam prostih rok."

"Držite jezik za zobmi in ne kričite," je dejal Thirkle, ko sem jaz opletal naprej in se čudil, kaj je postalo z Riggsom in Rajahom.

Jaz sem neprestano napenjal vrv, in dasi so mi roke krvavele, se nisem mogel oprostiti. Če se mi ne posreči prilika prej, sem sklenil, da planem na Thirkleja pri obrežju, ko mi bodo razvezali roke, da jima pomagam spraviti čoln v vodo. Če ga ne bi mogel presenetiti v temi ter mu iztrgati nož ali revolver, bi bil vsaj v boju umrl, kar je še vedno boljše, kakor pa storiti tak konec, kakršnega sta mi namenila lopova.

Vedel sem, da bosta morala poiskati prej vesla, kakor odrineta. Še vedno sem imel upanje, da se mi bo morda posrečilo na kak način v temi pobegniti.

Končno smo dospeli blizu obrežja, kajti slišali smo že šumenje morja. Jaz sem med tem zopet padel in prisegal sem, da sem si zlomil nogo ter prosil Thirkleja, naj mi pomaga.

V odgovor je on udaril s svojim jermenom po meni in jaz sem na vse grlo zakričal, dasi me ni zadel, da bi posvaril kapitana, če se nahaja kje v bližini. Poleg tega pa sem domneval, da bom laže pobegnil, če se delam, da sem močno poškodovan in kruljav, ker potem menda ne bosta pazila tako strogo name.

"Čakajte, kmalu boste imeli dovolj povoda za kričanje!" je rekel Thirkle. "Samo malo še počakajte, pa boste imeli dovolj vzroka za to. Morda mislite, da je kaka ladja blizu — morda je, toda to vam ne bo mnogo pomagalo, zato nikar mi več ne kričite. Mislil sem, da ste hrabrejši, pa vidim, da sem se motil."

Nato smo stopili na še vedno gorak pesek. Na nebu je svetil mesec, ki je bil v prvem krajcu ter metal svojo svetlobo na grmovje in drevje, ki je dobilo v njegovem siju groteskno obliko.

Predno sta se lotila dela, je Thirkle odrezal mene od Petraka, nakar sta mi povezala noge in roke ter me vrgla na tla poleg neke palme. Od tu sem zdaj gledal početje obeh lopovov, kolikor sem mogel v temi razločiti.

"Vzemiva prvi čoln, Reddy, drugega pa bova obtežila s kamenjem in potopila," je rekel Thirkle, ko smo dospeli k čolnoma. "Ti boš šel na drugo stran, Reddy, ter boš tam potisnil. Ko ujameva veter, bova razpela jadro ter odjadrala ob obali do prve naselbine domačinov. To je bolje, kakor pa da bi čakala, da naju vzame na krov kak parnik, nakar bi morala odgovarjati na različna vprašanja. Parnik, ki vozi v Manilo, ni za naju, Reddy."

"Prav pravite, Thirkle," je odvrnil Petrak, ter motovilil po temi. "Tema je kakor v rogu," je pripomnil.

"Molči zdaj, Petrak," je rekel Thirkle.

Thirkle je pričel zdaj odmetavati palmove veje, s katerimi sta bila čolna zakrita. Nato sem ga slišal, kako je vlačil jadro, ki so ga razprostrli preko čolna.

"Prokleti Buky, koliko navlake je navlekel na — — — "

Tedaj sem čutil, kako je Thirkle močno potegnil sapo vase, ko ni izgovoril celega stavka. Nenadoma in hitro je odskočil od čolna. Nekaj časa je tako nepremično obstal, nato pa zaklical:

"Reddy! Hej, Petrak!" V njegovem glasu je bilo nekaj, česar sem se razveselil. Zdelo se mi je, da je v njegovem glasu strah in nezaupanje. Petrak ga ni slišal, ker si je dal opravka na drugi strani čolna.

"Petrak!"

"Kaj je?" se je oglasil. "Takoj vam pridem pomagat."

"Pojdi sem!" je ukazal Thirkle, ki je držal roko na revolverju.

"Kaj pa je?" se je oglasil Petrak ter prišel naokoli. "Kaj ne morete sami opraviti? Kaj pa je?"

"Pojdi sem, Petrak, in deni nekaj zalog v ta čoln. Mi ne moremo ostati vso noč tukaj. Sezi v čoln ter izvleči navlako ven."

Toda Petrak se ni ganil. Slutil je namreč, da nekaj ni v redu in je sumil neke vrste izdajo.

"Kaj pa je, Thirkle?" je vprašal.

"Tak pojdi sem, ali ne moreš?"

"Ampak kaj hočete, Thirkle? Nobenih neumnosti! Govorite, kaj hočete! Menda mi ne boste zaigrali kakega umazanega trika, Thirkle?"

Petrak je skoro jokal in bilo je očividno, da je občutil grozo pred Thirklejem.

"Oh, molči že! Saj ni nič, toda pomagaj mi!"

"Kaj pa je, Thirkle? Česa ste se ustrašili?"

"Ah, zdelo se mi je, da sem zgrabil z roko za človeške lase in — — — "

"Ha, ha!" se je zasmejal Petrak. "Tisto je klopčič sirovega predivastega vlakna, s katerim je Jim šival vreče in ga vzel seboj, Thirkle. Saj sem sam videl, ko ga je položil v čoln," je dejal Petrak ter se spet obrnil k svojemu delu.

Thirkle je spet stopil k čolnu, nekaj mrmrajoč, nato pa sem ga videl, kako se je z gornjim telesom sklonil preko čolna. Jaz sem budno pazil na vsak njegov gib, kajti v mojem srcu je burno utripnila neka divja nada, v katero skoraj nisem upal verjeti.

V naslednjem trenotku sem videl, kako je neka postava šinila pokonci v čolnu, takoj nato sem začul zamolkel udarec in globoko grgranje, kateremu je sledil drugi udarec, nato pa tako presunljiv smrtni krik, da so se mi naježili lasje na glavi.

"Črni hudič! Črni hudič!" je dejal Thirkle, nato pa je začel stokati, toda postava, ki je tako nanagloma šinila kvišku, ga je tiščala preko čolna, tako da so bile Thirklejeve roke in rame v čolnu, dočim so njegove noge divje otepovale izven čolna.

"Kaj pa je, Thirkle, kaj pa je?" je kričal Petrak.

Petrak je za trenotek počakal na odgovor, ker ga pa ni bilo, je prišel spet tostran čolna, tam pa je obstal v globoki senci.

Thirkle je zdaj utihnil, vendar pa sem še slišal njegovo težko, piskajočo sapo, kakor bi para uhajala iz cevi.

"Drži ga trdno, Rajah," sem slišal v naslednjem trenutku reči kapitana Riggsa. "Pojdi, skoči še za onim!"

V tem trenotku je skočila iz čolna postava našega malajskega fanta, ki je planil kakor ris proti Petraku. Mali rdečelasec je strašno in grozno zakričal, nato pa jo ubral, kar so ga noge nesle, doli ob obrežju. Rajah je naredil za njim samo par skokov, potem pa se je ustavil ter stopil proti meni. Z enim urezom mi je prerezal vezi, nakar sem planil k čolnu, kjer sem videl, da se nahaja kapitan.

"Kapitan Riggs," sem zakričal, "jaz sem, Trenholm!"

Kapitan je vzdignil svojo desnico od umirajočega Thirkleja, katerega je tiščal, ter mi podal roko.

"Vse je dobro," je dejal mirno, kakor da se ni nič zgodilo. "Veseli me, da vas vidim, Mr. Trenholm. Obupal sem že, da vas še najdem in prišla sva z Rajahom nazaj sem ter legla v čoln spat, toda Rajah je budno pazil ter vas slišal prihajati proti obrežju, nakar je končal s temle starim lopovom. Nate, užgite užigalico, da ga vidimo."

Užgal sem žveplenko in posvetil Thirkleju v obraz. Njegovi zobje so bili trdno stisnjeni, oči pa je že smrt posteklenila. Vzeli smo mu orožje ter ga položili na tla.

"Kaj pa oni rdečelasi malopridnež je pobegnil?" je vprašal Riggs. "Treba bo še malo počakati, da vidimo, če ga moremo prijeti. Ali pa je morda bolje, da odrinemo. Saj veste, kam smo spravili vesla? Rdečelasi lopov ne more tukaj nikomur škodovati, in kadar se vrnemo, ga vzamemo seboj. Saj v par tednih bomo itak zopet tukaj."

Nato smo z majhnim trudom spravili v morje čoln, v katerega smo znosili zalogo živil in vode. Thirklejevo truplo smo pokrili s peskom, nato pa se pripravili, da odrinemo.

Rajah je bil že v čolnu in midva z Riggsom sva se pravkar pripravljala, da vstopiva, ko se je zaslišalo iz džungle vpitje.

"Kapitan Riggs, kapitan Riggs!"

"Kdo je tam?" sem zaklical, dasi sem vedel, kdo kliče.

"Jaz sem, Petrak — nikar me ne pustite tukaj, kapitan, ker tukaj ne učakam živ jutra. Saj bom priden in pošten, samo vzemite me seboj! Oh, vzemite me seboj, kajti tukaj poginem od strahu in groze!"

Vzeli smo ga v čoln. Priplazil se je jokaje in tarnaje iz džungle, neprestano proseč, naj ga ne obesimo ali izročimo rablju, trdeč, da so vsega krivi Thirkle in ostali. Mi smo ga vrgli v prednji konec čolna ter mu povedali, da je obračunal s svetom, kakor hitro naredi eno samo sumljivo kretnjo. Toda ta grožnja je bila popolnoma odveč in nepotrebna, kajti mali strahopetec ni imel nikoli drugače poguma, kakor kadar je mogel zabosti svojo žrtev odzadaj v hrbet.

Ko smo pripluli v kanal, smo obrnili v južno smer ter pasirali Kut Sang, ki je še vedno tičal trdno na koralnih čereh. Na kapitanovo prigovarjanje sem potem jaz utrujen zaspal.

Bil je že velik in bel dan, ko me je kapitan potresel in zbudil. Začuden sem si zmel oči, kajti direktno nad nami se je vzdigoval iz morja velik parnik. Bil je tovorni parnik, ki je prevažal olje iz Kobe v Manilo.

"Štirje možje iz Kut Sanga, ki je nasedel na koralne čeri," je dejal kapitan Riggs, ko smo pritisnili k parniku. "Tega rdečelasega gentlemana pa denite v železje, prosim. Hvala!"

In tako smo pripluli nazaj v Manilo, kjer so Petraka obesili. Edini možje, ki so kdaj pluli s Hudičevim admiralom in živeli, da so lahko zgodbo povedali, so bili Rajah, kapitan Riggs in jaz, toda ta zgodba ni bila zapisana, dokler ni legel kapitan Riggs k večnemu počitku pod jagnedi na svoji farmi v državi Maine. Ko pišem zadnje poglavje te zgodbe, žvižga veter skozi dimnik in preko ruskih hribov prihaja od Pacifika sem gosta megla, ki zakriva ladje v pristanišču San Franciska, in zadnje strani mojega rokopisa mi zravnava na mizi Rajah, stoječ poleg mene v svojem dopetnem sarongu, za čigar pasom tiči dolgi, ostri kris, ki je ugasnil življenje Hudičevemu admiralu.

(Konec.)

—o—

"OTOKI" NA ATLANTSKEM OCEANU

Kapetan Hugh Duncan Grant je izjavil v svojem predavanju, ki ga je imel te dni pred organizacijo Cleveland Purchasing Agents Association, da je bila ustanovljena korporacija ameriških, angleških, francoskih, holandskih in nemških kapitalistov, ki imajo namen udejstviti ogromen projekt, kateri obstoji v tem, da se postavi na Atlantskem oceanu v razdalji 400 milj drug od drugega "otoke," na katerih bo letališče, velika mehanična delavnica ter velik hotel, v katerem bo prostora za 400 do 500 gostov.

Ti "otoki" bodo zgrajeni iz jekla ter pritrjeni na dno s sidri in bojami; za vsak tak otok bi bilo potrebnih 17,500 ton jekla. Pristajališče in vzletališče za letala bo dolgo 1150 čevljev ter 340 čevljev široko. Otok bo stal 70 čevljev visoko nad morsko gladino.

Glavno težišče otoka bi bilo pod točko, kjer se lomijo v globini oceanski valovi, in na ta način bi otok mirno stal ter bi ga tudi najvačji viharji ne mogli zibati. Poleg tega pa bi bili vsi ti otoki zgrajeni v vodovju, kjer navadno ni viharjev, namreč v bližini Golf toka.

Z udejstvovanjem tega projekta bi bil omogočen redni zračni potniški in poštni promet in bi bilo mogoče dospeti iz Londona v New York v 24 urah.

—o—

V BERLIN JE VEČ VDOVCEV KOT VDOV

Danes, po trinajstih letih, odkar je minila svetovna vojna, je v Berlinu še vedno petkrat toliko vdov kakor vdovcev. Rezidenčni mestni okraji, kjer stanujejo bogati ljudje, imajo relativno mnogo več žensk kakor pa ubožnejši okraji. V okraju Spandau pride na vsakih sto moških 105 žensk, dočim pride v bogatejših okrajih Wilmersdorfa 143 žensk na vsakih sto moških.

Razporočeni možje v Berlinu se hitreje zopet poroče kakor pa razporočene ženske. Razporočene žene se lažje omože kot vdove. Od vsakih sto omoženih žena jih je sedemnajst, ki bi se rade razporočile. Lansko leto je bilo v Berlinu 8,183 razporok. Več kakor 35 procentov razporočenih žena je bilo starih manj kakor 35 let, in samo deset odstotkov jih je bilo starih nad 50 let. Iz navedbe vzrokov za razporoke je bilo razvidno, da so možje dvakrat bolj nezvesti kakor ženske, dočim je število blaznih žensk štirikrat večje od števila blaznih moških.

Izmed dijakov na berlinski univerzi je 19.6 procentov žensk, na tehnični šoli pa je število relativno še manjše, kajti tam je samo 1.5 procentov deklic. V pruskem institutu za gimnastiko pa je večje število žensk kakor moških.

Iz dejstva, da je v sanatorijih na vsakih 25 pijancev iz navade samo ena ženska, je razvidno, da je pijanstvo še vedno stvar moških. Toda od sto ljudi, ki so zapadli uživanju raznih omamil, je skoro 40 žensk.

Morski volk z gumijastim ob-

—o—

Neki farmar v Portlandu, Oregon, ima na svojem polju slamnatega moža, ki govori in poje. V slamnatega moža je namreč skril mali radioaparat, katerega je zvezal z anteno iz svoje hiše.

Umor iz ljubosumnosti. Na sliki so: Miss Hering, Mrs. Ziegler, Mr. Ziegler in v okvirju George Flanard, vsi iz Hackensack, N. J. Ziegler je nameraval iti za par dni na počitnice z Miss Hering, ki je bila zaročena z Flanardom. Ko je o tem zvedela Mrs. Ziegler, je poklicala k sebi na dom Flanarda, ki je počakal v garaži Zieglerja in ga ustrelil, medtem ko je Mrs. Ziegler opazovala ves prizor.

MESO! MESO!

Vedno velika zaloga svežega in suhega mesa. Prijazna postrežba in zmerne cene.

MARTIN FRANK

St. Clair-106th St. Market

GLenville 5994

DOBER PREMOG!

Točna postrežba!

The Hill Coal Co.

1261 MARQUETTE RD.

Stari Cimpermanovi prostori

HEnderson 5798

FRANK ARKO, zastopnik

Mošt Grozdje

Letos, kot prejšnja leta, sem pripravljen vam postreči z najboljšim moštom, grozdjem in sodi.

Se priporočam.

John Levstik

1144 E. 63d St. Tel. FLorida 0730-M

SIJAJEN KONCERT!

MITZI GRDINA – sopran
ANTON ŠUBELJ – bariton

ANGELO VITALE BRILJANTEN ORKESTER 15 MOŽ

V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU
ST. CLAIR AVE.

V NEDELJO, 11. OKTOBRA, 1931, OB 8. URI ZVEČER

VSTOPNINA $1.50, $1.00 IN 75C

PENNZIP Ethyl

Če verjamete ali ne — rabiti vam je treba le

TRI BESEDE

Da si zagotovite najboljše delovanje motorja

PENNZOIL

je beseda, kadar rabite olje . . . ker doseže in maže vsak del v motorju. Traja dvakrat tako dolgo kot navadno olje.

PENNZIP

je beseda, kadar hočete izvanredno silo, pogon in milje — po navadni ceni gasolina.

PENNZIP ETHYL

je beseda, kadar želite izredno kakovost Pennzipa—ethyliziran. Pri vseh Pennzoil postajah

The Columbia Refining Company, Cleveland

GROZDJE! MOŠT!

Vsem mojim starim odjemalcem naznanjam, da sem tudi letos pripravljen postreči z najboljšim grozdjem in moštom. Priporočam se pa tudi novim odjemalcem. Kdor enkrat kupi od nas, pride še, ker je zadovoljen z dobro kapljo.

Jos. Košak

3559 E. 81st St. Tel. DIamond 2940